

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM BULGULARI	8

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

KISALTMALAR

A.Ş. : Anonim Şirketi

KDV : Katma Değer Vergisi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Ekonomik Ömrünü Tamamlayan Demirbaşların Doğrudan Giderleştirilerek Kayıtlardan Çıkarılması
2. Kira Gelirlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması
3. Üniversitenin Kullanımı İçin Alınan Bilgisayar Yazılımları ve Lisans Alımlarının Haklar Hesabına Kaydedilmeden Doğrudan Gider Hesabına Kaydedilmesi
4. Kiralamalardan Tahsil Edilen KDV'nin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Gebze Teknik Üniversitesi 1992 yılında 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na eklenen ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Gebze Teknik Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde 5 Fakülte, 8 Enstitü, 1 Meslek Yüksekokulu, Rektörlüğe Bağlı 3 Bölüm ve 10 Uygulama ve Araştırma Merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	123	81	204
Doçent	72	225	297
Doktor öğretim üyesi	122	242	364
Öğretim görevlisi	120	245	365
Araştırma görevlisi	285	414	699
Toplam	722	1.207	1.929

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel İdare Hizmetleri Sınıfı	205	337	542
Sağlık Hiz. ve Y.S.H. Sınıfı	8	14	22
Teknik Hizmetler Sınıfı	81	69	150
Avukatlık Hizmetleri Sınıfı	2	6	8
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	34	37	71
Sözleşmeli Personel	43	7	50
İşçi	87	1	88
Toplam	460	471	931

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dâhil) ve işçi personel toplamı 1.182’dir. Ayrıca Gebze Teknik Üniversitesinde 18 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Gebze Teknik Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	434.383.150,00	431.567.955,31	99,35
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	56.881.800,00	55.931.584,25	98,33
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	74.816.859,00	73.423.281,13	98,14
Cari Transferler	26.764.900,00	25.299.283,51	94,52
Sermaye Giderleri	129.466.000,00	127.612.270,42	98,57
Sermaye Transferleri	243.750,00	243.750,00	100,00
Toplam	722.556.459,00	714.078.124,62	98,83

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 543.151.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 179.405.459,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 722.556.459,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin % 98,83'ü olan 714.078.124,62 TL tutarındaki kısmı kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla personel giderlerinde 434.383.150,00 TL ödeneğin 431.567.955,31 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 56.881.800,00 TL ödeneğin 55.931.584,25 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 74.816.859,00 TL ödeneğin 73.423.281,13 TL'si, cari transferlerde 26.764.900,00 TL ödeneğin 25.299.283,51 TL'si, sermaye giderlerinde 129.466.000,00 TL ödeneğin 127.612.270,42 TL'si ve sermaye transferlerinde de 243.750,00 TL ödeneğin tamamı harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) ve Kalkınma Ajansı desteklerinden 57.756.002,76 TL, Erasmus ve Avrupa Birliği hibelerinden toplam 19.288.862,24 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.493.000,00	21.946.621,47	488,46
Alınan Bağış ve Yardımlar	533.144.000,00	697.343.360,00	130,80
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00
Diğer Gelirler	5.514.000,00	8.564.181,17	155,32
Toplam	543.151.000,00	727.854.162,64	134,01
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	0,00	247.031,34	0,00
Net Toplam	543.151.000,00	727.607.131,30	133,96

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 543.151.000,00 TL olup Üniversitenin yıl sonunda net bütçe geliri 727.607.131,30 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 791.613.241,18 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto

toplamı 247.857,34 TL ve faaliyet gideri 746.368.634,21 TL olan Üniversite, 2023 yılını 44.996.749,63 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 10.112.896,16 TL, gider toplamı 10.412.300,28 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 299.404,12 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversitenin ortağı olduğu şirketlerden 2023 yılında Üniversiteye kar payı aktarımı yapılmamış olup bu şirketlerin toplam sermayesi ile sahip olunan sermaye payları ve hisse oranları ise şu şekildedir:

- 11.06.2011 tarihli ve 27961 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2011/1813 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Bilişim Vadisi Teknopark Yönetici A.Ş.’nin toplam sermayesi 470.820.730,50 TL olup Üniversite 33.875.000,00 TL sermaye payı ile % 7,19 oranında hisseye sahiptir.

- 23.03.2018 tarihli ve 30368 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2018/11420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Gebze Teknik Üniversitesi Teknopark A.Ş.’nin toplam sermayesi 1.000.000,00 TL olup Üniversite 650.000,00 TL sermaye payı ile % 65 oranında hisseye sahiptir.

- Gebze Teknik Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi A.Ş.’nin toplam sermayesi 50.000,00 TL olup hisselerin tamamı Üniversiteye aittir,

- Starturk Uluslararası Kuluçka Merkezi A.Ş.’nin toplam sermayesi 2.000.000,00 TL olup Üniversite 120.000,00 TL sermaye payı ile % 6 hisseye sahiptir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden

Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim

hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak

işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak

tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. Yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 3 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 2'si doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Gebze Teknik Üniversitesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Ekonomik Ömrünü Tamamlayan Demirbaşların Doğrudan Giderleştirilerek Kayıtlardan Çıkarılması

Üniversite tarafından kullanılma olanağını yitirdiğine karar verilen demirbaşların ilgili maddi duran varlık hesaplarından çıkarılırken 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran

Varlıklar Hesabı ve 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına kaydedilmeden doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 214'üncü maddesinde, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının, çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren gelecek yıllar ihtiyacı stoklar ve maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı yönetmelikte eskime veya ekonomik ömrünü tamamlama gibi nedenlerle kullanılma vasfı ortadan kalkan maddi duran varlıkların, kayıtlı değerleri üzerinden ilgili hesaplarına alacak, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç; ayrılmış olan amortisman tutarlarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Uygulamada kullanılma olanağını yitirdiğine karar verilen demirbaşların maddi duran varlıklardan çıkarılması sırasında, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ve 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı kullanılmadan 630 Giderler Hesabının kullanılarak doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

İdare cevabında bulgu konusu hususun sistemsal bir hatadan kaynaklandığı, idarenin kullanılan muhasebe sisteminde ve ilgili mevzuat hükümlerinde düzenleme yapma yetkisinin olmadığı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, İdare tarafından kullanılma olanağını yitirdiğine karar verilen demirbaşların maddi duran varlıklardan çıkarılması sırasında, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ve 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı kullanılmadan 630 Giderler Hesabının kullanılarak doğrudan giderleştirilmesi nedeniyle ilgili hesapların dönem sonu bakiyelerinde 186.311,20 TL'lik hata meydana gelmiştir.

BULGU 2: Kira Gelirlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması

Üniversite tarafından tahsilatı yapılan ve gelecek ayları ve yılları kapsayan kira gelirlerinin; 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına kaydedilmesi gerekirken bu işlem yapılmadan doğrudan gelir kaydedildiği görülmüştür

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı" başlıklı 296'ncı maddesinde; bu hesabın, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan

ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirler ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Adı geçen Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 298'inci maddesinde ise peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına, sonraki tahakkuk ettirilmesi gereken kısmının bu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak, tahsil edilen tutarın tamamının 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in "480 Gelecek yıllara ait gelirler hesabı" başlıklı 347'nci maddesinde; bu hesabın dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

"Hesabın işleyişi" başlıklı 349'uncu maddesinde ise; peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına, gelecek aylarda tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin bu hesaba alacak, tahsil edilen tutarın tamamının 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabına ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan tahsil edilen tutarın tamamının 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda açıklanan düzenlemeler çerçevesinde peşin tahsil edilen kira gelirlerinden içinde bulunulan aya ilişkin olanların 600 Gelirler Hesabına alınması, geriye kalan tutarların ilgisine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı veya 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

İdare cevabında bulgu konusu hususun münferit bir işlem olduğu belirtilmiştir. İlerleyen süreçte bu konuyla ilgili gerekli kayıtların yapılmasına dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Üniversitenin, adı geçen Yönetmelik'in ilgili maddeleri gereği dönem ayırıcı hesapları kullanmaması nedeniyle, iki ayrı faaliyet dönemine ilişkin olarak peşin tahsil edilen toplam 126.190,39 TL tutarındaki taşınmaz kira gelirinden, 16.940,63 TL'sinin, 2023

yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda gösterilmesi gerekirken tamamının, 600 Gelirler Hesabına kaydedilmesi sonucu Faaliyet Sonuçları Tablosunda 109.249,76. TL tutarında hata meydana gelmiştir.

BULGU 3: Üniversitenin Kullanımı İçin Alınan Bilgisayar Yazılımları ve Lisans Alımlarının Haklar Hesabına Kaydedilmeden Doğrudan Gider Hesabına Kaydedilmesi

Üniversite tarafından bilimsel araştırma projeleri kapsamında kullanılmak üzere alınan bazı bilgisayar yazılımları ve lisans alımlarının 260 Haklar Hesabında takip edilmesi gerekirken doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 194'üncü maddesinde Haklar Hesabının, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 195'inci maddesinde; *"Bütçeye gider kaydıyla edinilen haklar bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaba, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, 325-Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir."* hükmü yer almaktadır.

Buna göre kamu idaresine ulusal ve uluslararası yayınlara erişim hakkı sağlayan veri tabanı abonelikleri ile nitelikli elektronik sertifika, lisans ve otomasyon alımları ile bunların güncellenmesi, yenilenmesi ve bakım hizmetlerine ilişkin ödemelerin Haklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Üniversite tarafından 2023 yılı içerisinde toplam 131.685,32 TL tutarındaki bilgisayar yazılımı ve lisans alımının 260 Haklar Hesabına kaydedilmeden 630 Giderler Hesabı kullanılmak suretiyle doğrudan giderleştirildiği görülmüştür. Bunun sonucunda 630 Giderler hesabında bu tutar kadar fazlalık, 260 Haklar hesabında ise bu tutar kadar eksiklik oluşmuştur.

İdare cevabında bulgu konusu hususun münferit bir işlem olduğu belirtilmiştir. İlerleyen süreçte bu konuyla ilgili gerekli kayıtların yapılmasına dikkat edileceği ifade edilmiştir. Sonuç olarak; Üniversitenin 2022 yılı bilançosunda 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş

Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı 131.685,32 TL tutarında eksiklik içermektedir.

BULGU 4: Kiralamalardan Tahsil Edilen KDV'nin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Kurumun kira gelirlerinden tahsil ettiği katma değer vergisini hatalı alt kodda muhasebeleştirdiği görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 8'inci maddesinin (h) bendinde Gelir Vergisi Kanunu'nun 70'inci maddesinde belirtilen mal ve hakları (İşletme hakkı mezkur maddenin birinci fıkrasının beşinci bendinde sayılmaktadır) kiraya verenlerin KDV mükellefi oldukları düzenlenmiştir. Diğer taraftan, 14.04.2012 tarihli ve 28264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 117 seri no.lu KDV Genel Tebliği'nin kiralama işlemlerine ilişkin açıklamaların yer aldığı (2.3.) no.lu bölümünün (2.3.4.) no.lu alt bölümünde 5018 sayılı Kanun'a ekli cetvellerde yer alan idare, kurum ve kuruluşların kiralama işlemlerinde, kiracının KDV mükellefi olup olmadığına bakılmaksızın, tevkifat uygulanmayacağı, söz konusu idare, kurum ve kuruluşların kiraya verme işlemleri dışında KDV'ye tabi işlemleri bulunmamaları kaydıyla, sadece kiralama işleminin gerçekleştiği dönemler için 1 No.lu KDV Beyannamesini verecekleri belirtilmiştir. Buna göre, Kuruma ait kantin, kafeterya vb. yerlerin işletme haklarının üçüncü kişilere kiralanmasından doğan kira gelirleri üzerinden genel oranda KDV hesaplanarak tahsil edilmesi, tahsil edilen vergilerin 360 kodlu Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabının (360.4.1.3.0) alt kodlu "Ödenecek KDV %20" alt hesabında muhasebeleştirilerek 1 no.lu KDV Beyannamesiyle ilgili vergi dairesine beyan edilip ödenmesi gerekmektedir. Ancak, uygulamada Kurum tarafından tahsil edilen KDV'lerin (360.04.01.05) alt kodlu "Ödenecek KDV %20" alt hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür.

İdare cevabında bulgu konusu hususun münferit bir işlem olduğu belirtilmiştir. İlerleyen süreçte bu konuyla ilgili gerekli kayıtların yapılmasına dikkat edileceği ifade edilmiştir. Sonuç olarak, işletme hakkı kiralamalarından doğan katma değer vergilerinin mükellef sıfatıyla tahsil edilerek (360.4.1.3.0) hesapta muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>